

योजनेचा उद्देश :-

कर्णबधिरत्व/ कर्णदीप हे भाषावाढीसाठी व वाचा विकासासाठी अत्यंत अडचणीचे ठरते. भाषा व वाचा विकासासाठी बुद्धीशक्तीची निरोगी कार्णेद्रियांची गरज असते. जन्मतः कर्णबधिर असलेली मुले आजूबाजूच्या वातावरणातील तसेच बोलण्याचा आवाज ऐकू न आल्यामुळे बोलू शकत नाहीत. त्यायोगे त्यांचे शैक्षणिक, सामाजिक, आरोग्य व भावनिक नुकसान होते. खरेतर योग्य वेळेत म्हणजेच जन्मानंतर लगेच शक्य तितक्या लवकर वयाने (वय ० ते ३ वर्षे) निदान करून त्यांच्या कानावर Cochlear Implant सारखी शस्त्रक्रिया केल्यास आणि त्यासोबत ऐकण्या-बोलण्याचे प्रशिक्षण दिल्यास कर्णबधिर मुले इतर ऐकू येणाऱ्या मुलांसारखेच शालेय शिक्षण घेऊ शकतात. सर्वसामान्य मुलांसारखे बोलू शकतात. श्रवणदोष हा वेगवेगळ्या तीव्रतेचा असून जन्मतःच कर्णबधिरत्व आलेल्या मुलांना तीव्र अतितीव्र प्रमाणात कर्णबधिरत्व आलेले असते. अशावेळी श्रवणयंत्र वापरणे पुरेसे ठरत नाही. अशावेळी Cochlear Implant Surgery केल्यास त्यांना इतर मुलांइतकेच ऐकू येऊ शकते. Cochlear Implant हे ऑपरेशन करून आंतरकर्णाच्या हाडाच्या पोकळीपर्यंत सोडले जाते. तेथे बाहेरच्या आवाजाचे इलेक्ट्रिक सिग्नलमध्ये रूपांतर करून नसे पर्यंत आवाज पोहोचविते.

त्यायोगे मुले नेहमीसारखे ऐकू शकतात व श्रवणत्वाच्या प्रशिक्षणायोगे मुलांचा भाषा-वाचा विकास अधिक सोपा होतो. सदरची शस्त्रक्रिया करताना कर्णबधिरत्वाबाबतच्या योग्य त्या चाचण्या करूनच शस्त्रक्रिया होत असते. शस्त्रक्रियेसाठी एका रुग्णास किमान ६ ते ८ लाख रुपये खर्च अपेक्षित असतो. याव्यतिरिक्त औषधोपचार, थेरपी, प्रशिक्षण व इतर चाचण्यांकरिता हा आवर्ती खर्च पालकांना करावा लागत असतो. हि खर्चिक शस्त्रक्रिया असल्यामुळे बऱ्याचदा कर्णबधिर व्यक्तींना त्यापासून वंचित रहावे लागते व त्याचा भाषा-वाचा विकास व शैक्षणिक विकास खुंटतो.

अर्थसहाय्य :-

१. कर्णबधिरांना Cochlear Implant शस्त्रक्रियेसाठी आर्थिक सहाय्य देणे किंवा Cochlear Implant Speech Processor outer device करिता आर्थिक सहाय्य अंतर्गत प्रत्येक पात्र अर्जदारास रुपये ६,००,०००/- (अक्षरी - सहा लक्ष रुपये मात्र).
२. Mapping, औषधोपचार, थेरपी, प्रशिक्षण व इतर चाचण्यांकरिता रुपये ८०,०००/- (अक्षरी - पन्नास हजार रुपये मात्र) असे, नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रातील पात्र कर्णबधिर अर्जदारास (लहानात लहान कर्णबधिर मुलास प्रथम प्राधान्य देऊन) अर्थसहाय्य.

अर्थसंकल्पीय व्यय पद क्र. :- A27301342302 - अंत्योदय योजना अपंग व दिव्यांगाकरिता मदत

व पद शिर्ष विवरण

अटी व शर्ती :-

- १) कुटुंबाचे महानगरपालिका क्षेत्रात किमान ३ वर्षे वास्तव्य असल्याबाबत पुरावा म्हणून मालमत्ताधारक असल्यास चालू वर्षाचा मालमत्ता कर भरल्याबाबतची पावती/निवडणूक ओळखपत्र/ मतदार यादीतील नांव/ पाणीपट्टी/ विजबिल/तीन वर्षांचा भाडे करारनामा/ पासपोर्ट/ रेशनकार्ड/ विवाह नोंदणी दाखला पुरावा म्हणून सादर करावा लागेल. (उपरोक्त पैकी कोणतेही दोन पुरावे सादर करणे अनिवार्य राहिल.)
- २) आधारकार्ड व राष्ट्रीयकृत बँकेचे पासबुक सादर करणे बंधनकारक राहिल.
- ३) नागपूर महानगरपालिके सोबत संलग्न असलेल्या रुग्णालयातच किंवा शासकीय रुग्णालयात शस्त्रक्रिया करणे बंधनकारक राहिल.
- ४) अर्जासोबत अर्जदाराचा अलीकडील काळात काढलेला पासपोर्ट साईज फोटो लावणे आवश्यक राहिल.
- ५) अर्जासोबत दिव्यांग असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र जोडणे बंधनकारक राहिल.
- ६) ज्या हॉस्पिटलमार्फत Cochlear Implant शस्त्रक्रिया करण्यात येणार आहे, त्या हॉस्पिटलच्या वैद्यकीय अधिकाऱ्याचे पत्र सोबत जोडणे आवश्यक आहे.
- ७) सदर योजनेत अर्जदाराच्या त्याच्या पूर्ण हयातीत एकदाच लाभ मिळेल.
- ८) लाभ घेणाऱ्या अर्जदाराने इतर शासकीय व निमशासकीय योजनेचा लाभ घेत नसल्याचे तसेच केंद्र शासनाच्या, राज्य शासनाच्या व नागपूर महानगरपालिकेच्या सामाजिक अर्थसहाय्य योजनेतून अर्थसहाय्य मिळत नसल्याचे हमीपत्र रु. १००/- चे स्टॅम्प वर किंवा स्वयं घोषणापत्र लेखी स्वरूपात देणे बंधनकारक राहिल.
- ९) अर्जासोबत जोडण्यात आलेले सर्व छायांकित कागदपत्रे सक्षम अधिकाऱ्याने प्रमाणित केलेले असावेत.
- १०) दाखल केलेल्या अर्जाच्या अनुषंगाने सदर योजनेचा लाभ मंजूर करणे अथवा नाकारणेचा तसेच अटी व शर्ती मध्ये बदल करण्याचा अंतिम अधिकार मा. आयुक्त यांना राहिल.